

Vijfde preek over 2 Petrus 2:13

En er zijn ook valse profeten onder het volk geweest, gelijk ook onder u valse leraars zijn zullen, die verderfelijke ketterijen bedekt invoeren zullen; ook de Heere, Die hen gekocht heeft, verloochenende, en een haastig verderf over zichzelf brengende. En velen zullen hun verderfenissen navolgen; door welke de weg der waarheid zal gelasterd worden. En zij zullen door gierigheid, met gemaakte woorden, van u een koopmanschap maken.

Het is geen mindere deugd, een verkregen zaak te bewaren, als iets dat men niet heeft, te bekomen. Derhalve moet het een Christen niet genoeg zijn, dat hij Christus als een waar Fondament heeft, en daarop bouwen zou goud, stro en stoppelen; maar hij moet, in Christus gelovende, voortbrengen christelijke deugden. Maar omdat zijn vijanden nooit ophouden om hem daarvan te beroven zoveel zij kunnen, zo moeten zij ook altijd op hun hoede wezen, om de satan en zijn verleidingen tegen te gaan.

Dit is de reden waarom Petrus, hen tot verscheidene deugden vermaand hebbende, hen nu komt te leren, hoe zij die heerlijke deugden, door het geloof in hen gekomen zijnde, zouden kunnen bewaren. Daartoe gaat hij nu profeteren, hoe er boze en valse leraars zouden opstaan in de laatste dagen, die de uitverkorenen, indien het mogelijk was, zouden zoeken te verleiden. Matth. 24: 24. In dit hoofdstuk spreekt hij van zulken, die zouden opstaan uit het midden van hen, die de naam van Christenen zouden dragen, en metterdaad Christus verloochenen, en ook anderen met zich verderven zouden. Dan spreekt hij van openbare goddelozen, die met de godsdienst spotten zouden, en waarschuwt hen tegen zulken. Bij geeft een beschrijving van die lieden, vers 1, 29 3, en dan van hun schadelijk verderf, dat hen overkomen zou.

1. Hij beschrijft die boze mensen in onze tekst tweezins.

- Zodat ieder een afkeer krijgt van zulk een mens te zijn.
- En ook van hun verleiding een gruwel zou hebben; wij moeten zo niet wezen, noch ons door hen laten verleiden.

In 't eerste vers kunnen wij twee dingen aanmerken.

- I. De manier op welke de Apostel deze zijn profetie doet, door vergelijking met het Oude en Nieuwe Testament; zeggende: *Er zijn ook valse profeten onder het volk geweest, gelijk onder u valse leraren zijn zullen.*
- II. De profetie: *Zij zullen verderfelijke ketterijen bedekt invoeren, en de Heere, Die hen gekocht heeft, verloochenende, enz.*

I. De manier. Toen is het zo geweest, en nu zal het ook zo wezen. Of hij dit nu doet, om de valse profeten daartegen te stellen, als in het vorige hoofdstuk vers 16-18, alwaar hij Gods Woord beschreven heeft, en de rechte leer der ware leraren; zoals daar te zien is. Maar hij wil ze leren, dat de Christenen, hoewel zij nu meer genade. bekomen hebben, als in 't Oude Testament, dat zij daarom niet vrij zullen wezen van die valse profeten. Hij had van Gods Woord gesproken: nu komt hij bij manier van vergelijking, tot een aanmerking van de valse profeten; hoewel zijn oogmerk niet alleen is, dat is te zien, Deut. 18: 20-22, hoeveel profetieën vals waren; en Jes. 9: 15, die verleiders zijn, en stomme honden, die niet bassen kunnen; die daar zeggen: laat ons wijn halen, enz. Jes. 56: 10-12 en Micha 2: 11, die om wijn profeteren. Zo was Zedekia, in de tijd van Achab, zulk een vals profeet, die Micha op het kinnebakken sloeg, 1 Kon. 22: 24, en zo ook Jer. 28, de valse profeet Hananja; en hfdst. 29, Semaja, enz. dat waren valse profeten, om de mensen te doen slapen, Jer. 8,

die hen kussens onder de ellebogen legden, en hun vrede verkondigden, om ze te verleiden, en doen volgen andere goden, Deut. 17.

De gelovigen hebben nu vele dingen boven die ten tijde van 't Oude Testament. Jes. 19 is geprofeteerd dat de kennis groot zou zijn, de Heere zou zijn Geest in een meerdere mate uitstorten over de zijn, Joël 2, maar daarmee zouden de valse profeten niet ophouden. Gods volk zou niet vrij zijn van aanvechting en verleiding, die haar door de valse profeten overkomen zouden; en hoe groter de genade was, hoe beter zij met de bedekselen der schande zouden kunnen omgaan, om onder schijn van godsdienst de mensen te verleiden.

En neemt daaruit dit tot uw lering: *De menigvuldigheid der genade Gods neemt de aanvechting van de satan niet weg; dat bedriegt vele mensen.*

Zou de Satan wat op u vermogen, die zo Godzalig en verstandig bent? Ja, de genade van Christus zou groot wezen, zodat de mensen van niemand zouden geleerd worden; en evenwel dan zou er dit wezen. Bijvoorbeeld in Abraham, als hij de belofte bekomen had, en Izak van Sara was ontvangen op een wonderlijke manier, toen kwam Gods verzoeking eerst, Gen. 21. Maar integendeel menen de mensen is het tegenwoordig.

Leert dan dit, *omdat de kracht der genade meest openbaar wordt in de tegenstand van die verzoeking, die Gods kinderen overkomen; want in de meeste openbaring van Gods eer, geeft God Zijn genade; zo moet dan volgen, als God de meeste genade geeft, dat Hij dan de meeste verzoeken zendt.*

Wanneer de genade voorwerpelij is, die wij moeten aannemen, als de predikatie te horen, geweten te onderzoeken, en zo allergrootst is, en allermeest wordt uitgedrukt, dan is de meeste gelegenheid tot zulk een geveinsdheid; want nooit is er listiger bedrog en geveinsdheid, dan wanneer Gods Woord en de leer der genade op 't klaarst wordt voorgesteld; dan kunnen de mensen zo spreken, alsof zij rechte kinderen Gods waren, en leren het van buiten gelijk de papegaai, zodat anderen door hun gruwelen verleid worden. Is dan de genade 't grootst, daarom zijn dan ook de meeste bedriegerijen. Zodat, wanneer God Zijn genade vermeerdert, Hij de verzoeking niet wegneemt, maar ze des te meer zendt. 't Is wel waar, de vromen weerstaan ze, maar als de genade groot is, zo gaat de aanvechting niet weg; doch dit komt van de genade, dat Gods kinderen door de verzoeken niet worden overwonnen.

Zo dan, wees niet zorgeloos, als God aan u enige genade geeft. Sommigen menen, zij zijn te groot en te Godzalig, en daarop gaan zij stout heen, niet eens vrezende voor de verzoeking; ja, verachten wel de zodanigen, die altoos daartegen waken. *Zou ik altijd zo kniezen en bekommerd zijn, als zij, ik zou haast oud worden, en nooit een gerust uur hebben. Nee, nee, ik heb Gods genade, en daarom behoeft ik zo bekommerd niet te wezen.*

Antwoord. Dat is zo, en indien 't wel gezegd wordt, dan was 't Christelijk, want middelen te gebruiken, en zorgeloos te wezen omtrent het einde, dat is wel, en Christelijk gedaan; en is uw zorgeloosheid zodanig dan is het wel. Maar vraag ik, wat is uw verdediging tegen de verzoeken? Zij doen er geen tegenstand tegen; en dat deugt niet.

Maar zegt u: *God verzoekt mij niet.*

Doet Hij dit niet, dan hebt gij geen genade; want als Gods genade groot is, dan verzoekt Hij ook. Bijvoorbeeld in Christus, Matth. 4, die van de satan verzocht werd; maar de verzoeking valt. Doch gij die zorgeloos heen loopt in de zonden, o, gij bent koud, die dit vuur met de hand durft aantasten: ja, gij hebt geen genade, dat zal ik u bewijzen. Indien gij u zo zorgeloos in de aanvechting durft begeven; want indien iemand gezegd werd: daar zijn stropers, en hij ging evenwel heen; zoudt gij niet besluiten, het beste paspoort is een beurs zonder geld, die man moet geen geld bij zich

hebben, dat hij zo stout, zonder weerstand te kunnen doen, heengaat: en gij zoudt wel besluiten. Evenzo zeg ik ook, die u zo in de verzoeking, zonder daarvan te weten, toegeeft, u hebt geen genade.

Daarenboven, de weg naar de hemel is eng; of wordt dit zo gezegd zonder waarheid? Ik meen dat hij zo is, door veel strijden moet men daardoor ingaan. Indien gij dan niet strijdt, gij komt niet in de hemel. Meent gij, dat de duivel u zonder slag of stoot zo laat gaan? U bent nog in zijn macht, zo hij u niet aantast; veroordeelt dan anderen niet; alzo moet men naar de hemel gaan, door vele verdrukkingen.

Zeg niet, als men zo bekommerd is en veel strijdt; die mens is een suffer; en indien gij zelfs niets doet, Christus wil verheerlijkt worden; strijdt ook met hen, bedriegt u niet. Zo gij naar het vlees leeft, zult gij sterven; maar indien gij door de Geest de werken des lichaams doodt, zo zult gij leven, Rom. 8: 13. Wilt gij met Christus strijden, gij zult ook met Hem heersen.

Als u nu tot het kwade verzocht wordt, geeft de moed niet verloren alsof gij geen macht of genade had, om die verzoeking te weerstaan maar gaat er tegen aan; indien gij wordt verzocht, zo hebt gij al genade bekomen, zorgt dan vrij, u kunt niet nalaten te zorgen; want u hebt Gods genade. De anderen zorgen niet; de reden is, omdat ze een beurs zonder geld hebben, en daarom lopen zij heen zonder in enig ding bezorgd te zijn. Maar u hebt de genade Gods, en daarom ben ik verzekerd, dat u die middelen, die men u zegt, wel zult aanwenden.

II. Profeten zelf. Volgt daarin twee dingen:

1. Hij beschrijft ze wat ze zullen wezen: *valse leraars*.
  2. Want zij zullen doen: *bedekt valse ketterijen voorstellen en aanwenden*.
1. Wat zullen zij wezen: valse leraren; hetzij dan vals in de leer, voortbrengende een andere leer dan Gods Woord ons geleerd heeft; of vals, dat is, de ware leer, die zij openlijk belijden, met een vals leven beleven en alzo ook onzuiver zijn in de leer; Want dat gaat dan samen. Niet alleen in de leer, hoewel zij dan verdoemelijk zijn.
  2. Thess. 1: 8, *Hij zal komen om wraak te doen, over die Hem niet kennen*; ook over zulken, die onder de naam van Christen een kwaad leven leiden, en het Evangelie van Christus ongehoorzaam zijnde, die veranderen in ontuchtigheid, hun buik dienende, en door die buikdienst anderen met zich in 't verderf trekken.

Dat nu de Apostel van zodanigen spreekt, dat blijkt uit deze redenen:

- (1) Uit de brief van Judas; want dat hebben zij beide voor een en hetzelfde, gelijk ieder kan zien uit de manier van beider spreken; want hij noemt ze mensen zonder geest, die de leer veranderen in ontuchtigheid, en een boos leven leiden. 2. Zij waren verloochenaars en nochtans in 't midden van hen. Indien het nu openbare loochenaars waren, zo zouden zij niet onder de gemeente geweest zijn; want Paulus zegt, 2 Tim. 2: 16: *Stelt u tegen het ongoddelijk ijdel roepen; want zij zullen in meerdere goddeloosheid toenemen, en hun woord zal voort eten gelijk de kanker*. Die Hem kennen en verloochenen met de werken, alzo zij gruwelijk zijn, en ongehoorzaam, en tot elk goed werk onbruikbaar. Zij waren het dan mensen verbasterd, niet zozeer in de leer, dan wel in 't leven. Zij zullen door gierigheid van u een koopmanschap maken, en zo het loon der ongerechtigheid bekomen, zijnde boos van leven.
- (2) Zo dan van zulke mensen, die de leer der genade zouden veranderen in ontuchtigheid, en daaruit mee de leer der waarheid zelf zou komen te verloochenen, door zulke verderfelijke ketterijen; niet openbaar, maar onder schijn van waarheid, en van gekocht te zijn door Jezus' bloed; onder zulk een schijn zullen zij komen, en ketterijen in voeren; dat zijn dwalingen;

uitkiezende hetgeen de mensen naar hun eigen inbeelding komen te verkiezen; gesteld tegen rechtzinnig, overeenkomende met Gods Woord.

Verderfelijk; zij zouden schadelijk wezen, als zijnde tegen Gods Woord; ja als de pest en kanker tegen de gezonde leer. Zodat, uit de balsem van Gods Woord zij een gruwelijk en verderfelijk vergif zullen maken, toenemende in goddeloosheid, die de waarheid belijden met de mond, maar die verloochenen met hun daden. Dan worden zij gewoon zo te leven, en als een wet, en de waarheid wordt mettertijd in leugens veranderd, zodat ze dan in leer en leven kettters worden.

De schadelijke vruchten die daaruit zouden komen zijn deze:

1. *Zij verloochenen Christus.* Deze woorden schijnen wat zwaarigheid, te hebben; omdat die van Christus gekocht zijn, Christus nimmermeer kunnen verloochenen; want die bewaart Hij, zodat er niet een kan verloren gaan, noch verliezen, Joh. 10: 28. Het is onmogelijk dat ze verleid en verdorven worden; en Johannes verbiedt ons zulke gedachten te hebben. 1 Joh. 2: 19. Er zijn er die afvallen. Ja, maar houdt het daarvoor, zij waren nooit uit ons, want anders zouden zij bij ons gebleven zijn. Maar zij verloochenen hun koopenden Heere, en dat Jezus hen gekocht heeft, verloochenen zij. Men meende dat Christus hen waarlijk gekocht had, en dat zij verloochenaars waren, maar nu zeggen zij zelf van *nee*.

2. *Zij verloochenen de Heere,* die men niet anders kon, *en naar het oordeel der liefde moest oordelen door Christus gekocht te zijn.* Petrus zelf moest dit van hen oordelen; geen wonder dan dat hij zegt, dat Christus hen gekocht had. Ieder kan dit zo licht vatten: want omdat Petrus dat moest leren en oordelen, zo zegt hij dan, Christus heeft hen gekocht, maar dit moet ik oordelen, en zeggen van u allen. Immers van niemand in het bijzonder kan ik zeggen, die belijdenis doet, en die uiterlijk waardig naleeft, of Christus heeft u gekocht. Zo ook hier.

3. Het is zeer gewoon in Gods Woord, van de mens zo te spreken, als zij zelf zijn in hun eigen mening. Dit zien wij Matth. 9. 12: *De gezond zijn hebben de Medicijnmeester niet van node.* Daar worden die boze Farizeeën gezond genoemd, omdat zij dat meenden. En Matth. 18: 12: *Die niet heeft, van die zal genomen worden ook dat hij heeft.* 't Is een tegenstrijdigheid. Hoe kan van iemand genomen worden die niemandal heeft? In hun mening hadden zij iets. Lukas 8: 18, staat: *die zal ontnomen worden hetgeen hij meent te hebben.* Zo dan, zij zullen Christus verloochenen, die hen gekocht heeft, dat is, zij meenden dat Hij hun gekocht had. Kiest nu uit wat u het best aanstaat; altoos die gedachten moeten in u niet komen, dat de vrijgekochten des Heeren, Christus kunnen verloochenen; want Johannes zegt, dat ze niet gekocht waren. Hun einde zou een schrikkelijk verderf zijn; ja, de straf van die mens, die de waarheid verandert in ontuchtigheid, en de leer komt te misbruiken, dat zou een gans schrikkelijk einde wezen.

Onder degenen die de waarheid belijden en in de ware Kerk komen, zulken, die bedekt ketterijen invoeren, en afvallen van de waarheid, die veranderende alsof zij ook verloochende dat Christus hen gekocht had. Doet daarbij 2 Thess. 2, in welk hoofdstuk de Apostel bezig is, dat velen in de Kerk komen zouden, zittende niet buiten maar in de Kerk; en omdat dit verderf komen zou in de wereld dat valse pausdom, niet de Roomse Kerk; maar in de Roomse Kerk daar zit de hoer; voorbeelden in Hymenéus en anderen, 2 Tim. 2: 17, die valse leraars waren.

Nu, dat komt daar vandaan:

1. Omdat de mensen lui, hovaardig en vleselijk zijn. Dit komt ook door de waarheid zelf, maar geheel bij toeval (door bijkomstige gebeurtenis); omdat de waarheid zo klaar staat, nemen zij

gelegenheid tot verdraaien. Dit komt ook voort uit 's mensen hart, zowel als alle boze bedenkingen. Zij zijn opgeblazen, en weten niemendal, en nochtans willen zij overal meespelen. Velen zijn onwetend, echter willen zij meesterlijk over alles oordelen; zowel over de Theologie als over allerlei gevallen van het geweten; dat is maar een boontje voor hen. 't Komt van die meesterschap overal te willen voeren, en als men dat doen wil, dan komt men door zijn verstand in dwalingen te vallen.

2. Door luiheid, waardoor de mens zich niet opmaakt, om de waarheid te doorzoeken, en daaruit gevolg te trekken. Daartoe vermaant Paulus, 1 Tim. 4: 15: *Bedenkt deze dingen, wees hierin bezig*, en stelt uw hart daarop. Even tevoren was het: houdt vast aan de woorden, maar nu: stelt u daarop, maakt de gevolgtrekking en gevolgen in kracht daar uit Gods Woord zo niet te bedenken, kan men daar niet veel kracht noch voedsel uit trekken, of goed gebruik van maken. Ja maar, u mag zover lopen dat u de waarheid te buiten ging. Dat is wonder, kan men in de waarheid te ver gaan, al waren het duizend uittrekkingen van goede gevolgen. Wij gaan niet te ver, en willen anderen het dan nog doen, dat willen wij niet hebben. Maar zo lui zijn ze, dat ze ook in anderen geen naarstigheid kunnen verdragen, en daarvan komt dan die valse leer.

3. Vleselijkheid; alle dingen door vleselijke ogen ziende, dan verderven zij zich. Zie, hiervan spreekt de Apostel: *'t meest, die naar hun vleselijkheid wandelen zouden*, gelijk van 't antichristische volk staat, 2 Thess. 2. Dat gij behagen zoudt hebben in ongerechtigheid; en daarop zou dan die verderfelijke leer volgen. Dat dit zo zijn moet om drie redenen.

- (1) Als men vleselijk is, dan moet de waarheid met het kwade leven samengaan, al zou men het in duizend vaten gieten. Dat is niemendal, men moet zo leven, en nog evenwel de waarheid houden, want dan belijdt men Christus, Titus 1:14. Maar anderen verloochenen Hem met de werken.
- (2) Hij zal gevolgtrekkingen maken van zich in de zorgeloosheid toe te geven, zelfs uit de leer der genade. Dan zal men uit de leer van onvolmaaktheid een dekmantel halen voor zijn zonden, en uit de leer van volharding en van de verkiezing gevolgtrekkingen maken tot zorgeloosheid.
- (3) Ja, hij neemt de leer der genade, en gebruikt die ten kwade, tot dienst van de Satan, en van de zonden; dat kan niet anders zijn, of als de mens vleselijk is, dan moet men met Gods genade de satan dienst doen; dan kan men wel de vrijheid eens Christens eisen, niet om geen dienaar der zonden te worden, maar integendeel, om de zonden te dienen, gelijk wij nog horen zullen. Zo dan, als de mens vleselijk is, dan gaat men de leer der genade veranderen in ontuchtigheid.

Christenen, laten wij dan onze zielen bewaren, dat wij door de leer der waarheid, niet inbrengen valse leringen en verderfelijke dwalingen. Dat moest men tegen de papisten zeggen: *maar nu zijn wij een Gereformeerde Kerk, vrij van die dwalingen*. Dat is waar, maar nu zijn wij allermeeest in gevaar. Waren wij nu Gereformeerden zoals wij moesten, dan was er meer te zeggen. Maar och! nu zijn wij wel met de naam Gereformeerden; maar onder die mantel schuilen zulke bedekte bedriegerijen, dat wij het nog wel erger maken dan de papisten.

Meent u dat wij nu al vrij zijn van alle dwalingen, en dat er hervorming meer dan genoeg is?

Dat is mis. Nee, nog niet; wij zijn nog niet genoeg gezuiverd; maar dit is het dat wij uit deze leer zulke dwalingen trekken, die erger zijn dan die van het pausdom. Wat zal ik nu doen, zal ik die weer ophalen?

Nee ik; want toen ik op deze plaats predikte, over Jeremia 5: 21, is dat genoeg bewezen; ik zou maar gedaan werk doen; evenwel kan ik daar zo niet van afscheiden. *Hoort dit nu, gij dwaas en harteloos volk, dat ogen heeft, maar niet ziet, dat oren heeft, maar niet hoort*. O, dat wij eens ogen kregen om te zien, besneden oren en harten om te verstaan! Zo zal ik u dan nu andere voorbeelden geven, waaruit ik verder bewijzen zal, dat, ja verderfelijke dwalingen onder ons zijn.

1. Ziet de onchristelijke beoefening aan van de Christelijke leer, wij moeten onszelf doden, niet evenals de papisten, die dat uiterlijk doen, door hun lichamen te slaan; maar inwendig met onze driften en zonden te doden, met onze ogen, en onze allerliefste zonden te haten. Doen wij het al? Waar is uw belijdenis van zonden, door heilige belijdenis en de rustdag te vieren, door God ijverig en nauwkeurig te dienen in geest en in waarheid? Waar is nu de uitoefening? zijn wij 't niet in de leer, wij zijn 't ook niet in de wandel. Zult gij in een korte tijd al verbeterd zijn? Nee, de rustdag wilt gij niet naarstig houden, en zo wordt men ook al ketters in de leer; want men maakt nu reeds tegenspraak en dwaze tegenwerpingen: zouden wij zo de rustdag vieren, men zou Joods worden? en zou ik alle dagen mijn zonden belijden, dat is paaps? Ziet, dit zijn al die bedekte ketterijen, die onder ons reeds insluipen. Zo ook omtrent het bidden, eerbied en ernst in 't bidden: men weet van geen geestelijk bidden op de knieën, dat, zegt men, is paaps.

2. Enige menen de leer der waarheid te hebben, en daartegen hebben ze de leer der duivelen, en dat is inzonderheid de leer van de christenvrijheid, en die meent men zou daarin bestaan, dat zij vrij zijn van zonden, Joh. 8, en daarom dienstknechten geworden der gerechtigheid, Rom. 6. Ja, de vrijheid hebbende, als dienstknechten Gods, 1 Petrus 2 en Gal. 5. Onze naasten dienen met het onze. Hoe vat men dit? Men zegt: zouden wij niet vrij zijn? Zou men nu dit en dat niet mogen doen? Is dat de christenvrijheid? Ik zou die dan wel vervloeken zulk een vrijheid te hebben. Is 't vrij te zijn door God te dienen en ongerechtigheid te bedrijven, door zonden te doen? of van de liefkozende aardse leden zich vrij te houden. Wat scheelt dit nu? Gij zegt: men is vrij, en die vrijheid bestaat daarin, dat men het zo nauw niet neemt om zonden te laten. Gods Woord zegt: 't Is zich op een stipje te binden aan de wet, waarvan geen stipje, noch jota mag afgedaan worden, en gij schrappt zelfs hele geboden uit Gods eeuwigdurende zedelijke wet. Wat een verschil is hier dan?

3. Sommigen trekken kwade gevolgen daaruit.

- (1) Van de vijanden der waarheid.
- (2) Van degenen die binnen zijn.

(1) Er worden kwade gevolgtrekkingen gemaakt uit de ware leer, door de vijanden van de Kerk buiten ons; als van de papisten, die zeggen, omdat men niet door de werken gerechtvaardigd wil worden, zo haat men de goede werken. Kan men niet vervallen uit de genade, zo mag men ongebonden leven; en is men verkoren tot de zaligheid, zo heeft men geen helse verdoemenis te vrezen.

(2) Wat gebeurt onder ons? Hoevelen leven goddeloos, en laten het op de voorbeschikking aankomen. Is dat de leer van de waarheid, uit de leer van de verkiezing en genade, zo enige vrijheid tot zondigen te trekken? Dat is gruwelijk. De leer van de rechtvaardigmaking, wat menen de predikanten, zullen Wij weer uit de werken gerechtvaardigd worden? Moeten wij nu de wet prediken, omdat men uit de wet geen rechtvaardigheid zoekt? Paulus zegt Nee, Rom. 3. Ja, nu temeer; want nu moeten wij door de wet wanhopen aan onze eigen werken, en zo tot Christus komen. Dan weer: zou men werkheiligen zijn, en wij kunnen zo nauw niet letten? men kan niet volmaakt wezen, waarom dan zo nauw geleefd? de volmaakte engelen wonen in de hemel. Zo werpt men al zijn doen op die drekwagen van onvolmaaktheid, zo verandert men de leer der waarheid in ontuchtigheid.

4. Er is nog een andere dwaling; zij menen dat de leer van de onvolmaaktheid, de leer der genade is. Och! dat de leer der onvolmaaktheid er niet was, ik was verloren, daar troosten wij ons mee. O, wat is dat een troostrijke leer!

Nee, 't is u gezegd, o mens! Het is geen troostelijke leer! Nee, 't is u gezegd, o mens! geen troostelozer leer is er evenals deze, want zo wordt gij dan paaps. De papisten zeggen: men wordt door de werken

gerechtvaardigd, maar door *volmaakte* werken; gij daarentegen meent, door uw *onvolmaakte* werken, dat is 't verschil, en zo gaat men al heen zonder eens aan Christus te denken.

Zo u nu vraagt: hoe zal ik het maken, wat zal ik nu doen om bevrijd te wezen?

1. Leert naarstig Gods Woord onderzoeken, nacht en dag; zo zegt David, Ps. 119: 104: *Omdat ik uw Woord onderzoek ten allen tijd, daarom haat ik alle leugenpaden.* Vele zulke paden zijn onder ons; wilt gij nu vrij daarvan wezen, zo moet gij Gods Woord naarstig lezen. Wat kan heerlijker zijn, dan die leer der waarheid, die naar de Godzaligheid leidt, te betrachten. Och! dat gij met dit nieuwe jaar daarmee eens een aanvang maakte; zoekt alle jaren de Bijbel uit te lezen; leest dan dit Woord des Heeren, u, die tijd genoeg hebt. Want daarvan zult gij Gode rekenschap moeten geven. Tot u zeg ik: onderzoek dit Woord ten allen tijd, dan zult gij u van deze verleiding kunnen bevrijden; want dit Woord geeft de ongeleerden wijsheid en verlicht de ogen der blinden.

2. Wacht u voor die drie oorzaken: hovaardigheid des harten, luiheid en vleselijkheid. Wacht u van de liefde tot zonden, en uw vleselijke lusten te voldoen; want dan zou God een kracht der dwaling zenden, dat gij de leugen zoudt geloven, en de waarheid ten onderhouden, 2 Thess. 2: 11, 12; Rom.

1. De predikant mag prediken, zij achten het maar als een verdichtsel, om hun zonden houden zij de waarheid onder. Daartegen zegt de Heere Jezus, Joh. 7: 17: *Indien iemand de wil mijns Vaders doet, die zal van mijn leer bekennen of zij uit God is.* Haat dan de zonden. *Wie is de man, die de Heere vreest, Hij zal hem onderwijzen van de weg die hij moet verkiezen,* Ps. 25. Legt af zelfs de minste zonden; want anders ziet gij door een kwaad oog; en de leer van de genade zult gij dan, om uw zonden vrij uit te mogen doen, naar uw zinnen veranderen. Zo wacht u dan voor deze dingen.

3. Bent niet tevreden met de kennis van Gods Woord te leren, hetwelk is naar de Godzaligheid, 1 Tim. 6: 3; Titus 1: 1. Of gij wat hoort, bent niet tevreden, eer de kracht van de leer op uw ziel wat vrucht doet. Indien de leer u niet beter kan maken, verwerpt ze dan; maar indien de leer der genade u brengt tot goede werken, zo moet gij daartoe terstond ook die aanleggen, en u niet met het kennen tevreden stellen, omdat dat tot zwaarder oordeel dienen zou, Lukas 12.

4. Zendt altijd uw zuchten op naar boven. Joh. 6, De Vader moet u leren, en door zijn Geest de Goddelijke waarheid indachtig maken. Of ik predik, de Geest moet u bewerken en bezielen met Gods genade, geest en leven, Joh. 14 en 16. Bidt om die Geest der genade en der gebeden, die moet ons leiden in de waarheid. Of ik u nu predik, en de Geest komt u niet leren en overtuigen van zonden, en u in de waarheid te heiligen, zo is 't tot uw meerdere verdoemenis. Bidt dan altijd, dat gij Gods waarheid mag verstaan, en daardoor vrij gemaakt worden.

II. Ik ga nu tot het 2de en 3de vers. Dat wij door anderen niet mogen worden verleid, omdat de apostel zegt: ***En velen zullen hun verderfenis navolgen, door welke de weg der waarheid zal gelasterd worden,*** enz.

Hier zien wij:

1. De schadelijke vrucht van die valse mensen in anderen die hun verderfelijke leringen navolgende, van de waarheid vervallen, als die gelasterd wordt.
2. De droefheid en schadelijkheid van dat kwaad; want:
  - De weg der waarheid zal gelasterd worden.
  - De vromen zullen van hen verkocht worden.

1. *Velen zullen hen navolgen.* Niet alleen zullen zij ontuchtig zijn, maar anderen ontuchtigheid leren navolgen: dat is waar; want niet alleen worden zij vleselijke, boze en ontuchtige mensen, maar de ontuchtigheid en vleselijkheid van velen, die de waarheid ten onder houden, Rom. 1, en die dat

door hun boze handelingen zullen verdraaien; ketters in de beoefening, en daardoor komt het dat zij ook terstond ketters zijn in de leer; want van zulke mensen spreekt de Apostel; niet zozeer van die in hun leer, maar bijzonder in hun leven ketters zijn. Velen zullen hun verderfelijke navolgen. Men zal zo doen, dat zal met hun hart overeenkomen, dat zal gemakkelijk zijn voor het vlees, die dit houdt voor de rechte leer, en geen wonder dan, dat zij dit zullen navolgen.

2. De schadelijkheid van dat kwaad omtrent de waarheid, hebbende dat droevig gevolg.

- (1) Zij zal gelasterd worden; niet alleen door die boze mensen; want van deze spreekt hij niet, hoewel er geen groter lasteraar van de waarheid kunnen gevonden worden, evenals die mensen die zulke ketterijen inbrengen; dit verstaat hij niet zozeer, dan wel dat ze gelegenheid geven zullen, dat anderen menen dat zulks de leer der waarheid toelaat, of dat uit kracht van die leer, zulk een leven volgt, dan zij die daar roemen op de wet, en zelf de dingen der wet niet doen, dan wordt de Naam Gods gelasterd door anderen; Rom. 2, en maken alzo dat de leer gelasterd wordt. Is dat niet een droevig en een schandelijk ding?
- (2) Ten andere. Zij zullen koopmanschap van u maken; dus is het schandelijk voor uzelf. Want:
  - Zij komen met een schone schijn, en *gemaakte woorden*, die niet te wederleggen zijn; want zij wenden voor de ware godsdienst te hebben: men moet nu zo nauw niet leven; nee, men is tot vrijheid geroepen. Dat zijn *gemaakte woorden*, die een schone schijn hebben, en daarom te hachelijker en zeer gevaarlijk.
  - *Zij zullen hun gierigheid navolgen*, dat is: hun eigen driften, zonder uw en hun zaligheid te zoeken, evenals de ketters met hun valse leer, wel een goed einde kunnen voorhebben. Joh. 16: 2, *Een ieder, die u zal doden, zal menen Gode een dienst te doen*. Maar dat zal hen niet verontschuldigen, want zij beogen niet uw eeuwige welstand, maar hun eigen voordeel. *En zij zullen door gierigheid, met gemaakte woorden, van u een koopmanschap maken.*
    - Dus doen zij het, om des voordeels wil, en hun eigen genot.
    - Om u tot hun metgezel te hebben, om hun boosheid te helpen uitvoeren.
    - Of om eer van u te mogen bekomen. Zo zegt Paulus, Gal. 3: Zij willen roemen in u, zoekende het uwe. En Gal. 6: zij ijveren om u te doen wankelen en twijfelmoedig te maken. Zij zoeken niet uw zaligheid, maar hun genot, eer en voordeel.

Zij maken koopmanschap van u, om u tot slaven te maken.

Wel, wat is dat gezegd? Zij beloven ons vrijheid, dat is waar, maar zij maken u vrij van de gierigheid; en zo een dienaar der zonden, wanneer gij van Christus' gerechtigheid zult vervallen, volgens Jezus' woorden, Joh. 8: 34- 36: *Een ieder die de zonde doet, is een dienstknecht der zonde; en de dienstknecht blijft niet eeuwig in het huis, de Zoon blijft er eeuwig*. Indien dan de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn. Zij beloven u wat goeds, gij moet zo nauw niet gebonden zijn; en zo verkopen zij u tot slaven, en alzo worden zij dienaren van de zonden; volgens vers 19. *Belovende hun vrijheid, daar zij zelf dienstknechten zijn der verdorvenheid; want door wie iemand overwonnen is, die is hij ook tot een dienstknecht gemaakt.*

Dit wil de Apostel zeggen: Wanneer die boze mensen zulk een verderfelijke hebben ingevoerd, dan zal dat bij hen niet blijven, maar het zal al voort eten; velen zullen bederven met hun schadelijke dwalingen, en zullen in plaats van vrijheid, en onder voorwending van u vrij te maken, u slaven van de zonden en der vleselijke begeerlijkheden maken.

Dat moet dienen tot onze lering. *Het is een verderfelijke ketterij onder Gods volk, die in de harten van vleselijke Christenen woont, en dus gevaarlijk en vol gevaar zijnde, moeten van ieder Christen nauw gewacht worden; maar zij zullen er velen verleiden*. Daarom predikte Christus zo dikwijls tot waarschuwing, Matth. 24: 24 *Er zullen valse profeten opstaan, en zullen grote tekenen en wonderen doen, om de*

uitverkorenen te verleiden. Ziet, Ik heb het u voorzeggd; om zich te wachten voor die schadelijke ketters. En 1 Johannes 2, schrijft hij hen alleen, opdat ze niet verleid zouden worden. Zo 2 Thess. 2: Wordt toch niet bewogen door brieven; wees voorzichtig en laat u niet bedriegen. Petrus was immers een grote Apostel, die zeer veel gedaan had, en nochtans kruipt daar een ketterij in, en veinsde met de Joden, zodat Paulus hem moest bestraffen en tegenspreken, Gal. 2. En Barnabas zelfs, die grote man, werd mee afgetrokken. De pest is niet zo schadelijk, als dit kwaad; het verrot u; geen kanker, noch pest kan niet zo haastig voortkruipen, om het goede aan te steken, als deze ketterijen doen.

Weest dan voorzichtig in deze, en laat u waarschuwen.

1. Zie toch wel toe, dat gij ze niet laat inwortelen in u; want niet alleen uw eigen ziel, maar anderen met u zouden vergaan. Dan zouden niet alleen in u ketterijen opstaan, maar allen, die gij besmet had, met deze gruwelen, zullen in de dag des oordeels tegen u opstaan, en u beschuldigen; en wee u dan, wanneer uw eigen ketterijen, en al die zielen u zullen verdoemen. Want indien iemand, die een ziel maar verwaarloost, dat boeten moet, Ezech. 3: 18, wat zal dan van zo een niet geëist worden, die door zijn verderfelijke ketterij anderen verleidt?
2. Weet en ziet, hoeveel verderfenissen onder ons zijn. Och, dat de Heere ons de ogen opende, en dat wij eens zagen die gruwelen die onder ons zijn, dan zouden wij ons kunnen wachten; maar nu zijn wij blind, en zien dit alles niet; en dan komt er bij dat valse oordeel der liefde, waardoor wij dan verleid worden, zodat men van alle naamchristenen al wel oordeelt.

Wacht u toch daarvoor; **en neemt deze beweegredenen die uit de tekst vloeien.**

1. Ziet hoe schadelijk deze ketterijen zijn; want 't is een verderfenis, als wij die volgen. Het Woord des Heeren wordt genoemd *de gezonde leer en de gezonde woorden*, 1 Tim. 1, omdat dit Woord onze zielen gezond kan maken, wanneer zij krank zijn; dat is de rechte balsem Gileads, waardoor men alleen kan genezen worden. Maar als deze ketterijen komen, wordt alles verdorven. Nu heeft zij geen kracht om de mens te reinigen; die bekomt nu tegenovergestelde macht, om de mens, die gezond is, krank te maken, en de reine, te bezoedelen; en dat alles onder de naam van vrijheid, want de vrijheid die ons moest inbinden, om op het nauwst voor ons zorg te dragen, doet dan leven in alle ongebondenheid; en dan wordt het door de leer der genade zover gebracht, dat hij goddelozer is dan een heiden zelfs; en daarom ook de verdoemenis van zulk een veel groter zijn zal dan van anderen. Zodanige leer is die, welke de ziel der mensen bezoedelt; merkt dan dat het verderf voor uw zielen daarin steekt.

2. Hoe lasterlijk is het voor de Heere onze God; want de ware leer, die Hij ons gegeven had, wordt daardoor van ongebondenheid beschuldigd.

- (1) Gij maakt u slaven van de zonden. Zij drijven koopmanschap met u, en als gij meent vrij te zijn, dan maken zij u dienaars van de zonden.
- (2) Het lastert de waarheid. Want waarom lasteren ons die van het pausdom? als omdat wij hun nodiging verworpen hebbende, nu als ongedoden daar zo heen leven. Hun valsheid hebbende afgeschaft, worden wij een deel buikdienaren, altijd onszelf opvullende, zonder te vasten. Als zij dit dan van ons bemerken, wat dunkt u, wat kunnen zij anders doen dan lasteren?

U zegt: men moet de paap niet geloven met een blinde gehoorzaamheid.

Zeer wel; maar nu moet men dan ook daar niet veel naar vragen wat de predikant zegt; hij mag wat zeggen, maar wij zijn niet paaps.

Zo vallende dan in een dwaling, die duizendmaal erger is dan van de papisten. Wat kan anders komen dan lasteren? Immers werpt men het juk van de papisten af, men wil niet zijn onder een gewetensdwang, en daaruit neemt men gelegenheid om alle kerkelijke tucht te verachten.

Lasteren zij, dan zeggen ze de waarheid, aldus: *Zij hebben onze leer verworpen, niet anders dan om hun buik te dienen, en als ongebonden mensen zo maar heen te leven.*

Zie die lastering zal komen op uw zielen. Indien wij zo leefden als onze leer is (niet als zij die smeden; want indien zij eens opnieuw een theologie zouden maken, het zou niet alleen ketters in wezen zijn, maar ook gruwelijk ketters in leer;) wat al papisten zouden niet tot ons gewonnen worden! Als gij hen dan terughoudt, zal hun bloed komen op uw hoofd. O wee u! En ofschoon Gods Naam niet gelasterd wordt, 1 Petrus 4, evenwel zal het wezen, alsof gij de Naam des Heeren gelasterd had. Zijn dit niet verschrikkelijke gevolgen? En is het dan niet redelijk, om u voor deze dingen te waarschuwen, en u daarvoor te wachten?

3. U wordt verkocht tot slaven van de zonden, en van de duivel; en dat is die schone vrijheid die gij voorwendt. Zo gaat en danst vrij voort, vrolijk en goedsmoeds, eet en drinkt onder uw vrijheid; maar weet dat gij slaven bent van de zonden, en die gij nu dient, die zal u ook daarna lonen, Rom. 6. *Want de bezoldiging der zonde is de dood.* Dan zult gij ook met deze uw Heere, in de laatste dag, met ketenen der duisternis gebonden worden. Zodanige schadelijke vruchten komen daar uit, Jes. 9: 15. *Want de leiders van deze volks zijn verleiders, en die van hen geleid worden, worden ingeslokt; want zij zijn allen samen huichelaars en boosdoeners, en alle mond spreekt dwaasheid. Om dit alles keert des Heeren toorn zich niet af, maar zijn hand is nog uitgestrekt.*

4. Het is gevaarlijk, want *bedekt* zullen zij het doen. Niet zeggende: laat ons de duivel dienen, en laat ons leven alsof er geen God ware. Zijn er zulke boze godloochenaars ook, dat kan wel wezen, voor deze waarschuw ik u zoveel niet; deze komen zo bot niet, maar bedekt. 't Zijn geen vijanden, maar vrienden van de Kerk en voorgangers; waren het vijanden, men zou zich daarvoor wachten. Indien gij met uw schip kwam varen, en u zag een hoge klip uit de zee opsteken, ge zou uw schip daarvandaan kunnen wenden; maar ligt er een andere klip, die onder het water ligt, daar komt u op aanzeilen, en uw schip geraakt er op vast. Zo is het hier mee; 't zijn klippen die even onder water liggen, en die er op aanzeilen, lijden schipbreuk.

Zo moet men er zich dan zorgvuldig voor wachten; zij komen bedekt,

- én dat metterdaad,
- én met woorden.

(1) *Met de daad*; zij doen belijdenis van de waarheid, spreken daarvan, en leven goddeloos. Dan denken anderen: zou die man dat doen, die zo wijs is, en belijdenis van de godsdienst doet, indien het niet mocht geschieden? Is de predikant, zowel als de ouderlingen en diakenen eens lustig vrolijk tot middernacht, zodat ze hun huis niet alleen vinden kunnen, en de straten in beroering stellen, en als beesten moeten geleid worden? Doet dat de kerkenraad, dan moet dronkenschap geen zonde zijn. Spelen zij bankroet, zijn er echtbrekers en hoereerders onder, dat mogen de leken dan wel navolgen. En zo gaan zij door die bedekte boze weg en die werken der duisternis, om anderen te verleiden.

(2) *Met bedekte woorden, tweezins.*

- Men denkt de zaak, niettegenstaande de waarheid, die kan en mag wel geschieden; en niet alleen dit.
- Maar tot de kracht van de waarheid moet het zo gaan; *want wilt gij goed doen, dan bent gij weer een werkheilige; want moet men gerechtvaardigd worden uit het geloof, waarom dan goede werken gedaan?*

't Geloof moet ons zalig maken, dat is de ware hervorming. Is het niet zo? Ja toch.

Wederom, *men moet zijn best doen, en God dienen.*

Wel hoe, meent men nu weer dat men volmaakt kan zijn? Dat is immers vals, en waarom dan zoveel van u gevorderd?

Zie, zo volgt dat bedrog, zo zij menen, uit kracht der waarheid. U vermaant iemand, opdat hij uit de zonde zou kunnen opstaan; maar dan wordt men weer Remonstrants: *ik kan toch niet, de Geest moet komen om in mij te werken, en dan zal ik uit de zonden opstaan.*

Dat zijn zo die de rechte contra Arminianen zijn; 't moet zo zijn uit kracht van de waarheid.

Wederom: Men zegt, gij moet naar de predikant horen, niet ongebonden leven.

Wel hoe, wil men ons weer paaps maken? Ik ben vrij van de ongerechtigheid, en tot vrijheid geroepen.

Och! dat de Heere u maar ogen gaf om te zien; meer wenste ik niet dan zou men zich daarvoor wachten, en niet nodig zijn u dit te zeggen.

Komt daar dan gezag bij, er is een vader die het zegt tot zijn kind, een man tot zijn vrouw, een heer tot zijn dienstknecht. ...

Wat zou men het zo nauw nemen? O, nee!

En dan trekt men die mens met geweld, en dan weten zij niet beter, gaande al mee. O, dat is vol gevaren; want ik wenste liever, dat onze gehele stad vol papisten en vol gruwelijke Socinianen was, niet ten aanzien van hun zielen, of ook wel, maar dat betwist ik nu niet. Immers, als het zulken waren, dan zou men zich beter daarvoor wachten, en anderen waarschuwen dat te doen, en middelen aan de hand geven, om bewaard te wezen van die gruwelen.

Nu, gaat al de inbeeldingen die u voorkomen, tegen; brengt ze tot toetsing aan dat Woord, van die leer der waarheid, die naar de Godzaligheid is, Titus 1: 1. Het andere is leugen, 1 Tim. 6: 3 6: *Indien iemand een andere leer leert, die niet overeenkomt met de gezonde woorden van onze Heere Jezus Christus, en met de leer die naar de Godzaligheid is, die is opgeblazen, en weet niets, maar hij raast omtrent twistvragen en woordenstrijd; uit welke komt nijd, twist, lasteringen, kwade nadenkingen verkeerde krakelingen van mensen die een verdorven verstand hebben en van de waarheid beroofd zijn, menende, dat de Godzaligheid een gewin zij. Wijkt af van zulken. Doch de Godzaligheid is een groot gewin met vergenoeging.* Stelt u dat voor; ziet hoe dat dient tot de beoefening der Godzaligheid.

Vraagt: wat zegt gij, die de waarheid bestrijdt en ongehoorzaam bent?

Wel, men moet de predikant niet horen, wat is daar aan, de boog kan niet altoos strak gespannen staan.

Gaat dan onderzoeken, en ziet wat u meer tot Godzaligheid zal opwekken, hem te horen, of niet. Zo ik zeg, men moet rusten; want de Geest moet in mij komen.

Anderen zeggen: *ik moet alle middelen aanwenden die ik kan, en dan zal God zijn Geest in mij zenden.*

Gaat dan zien wat u 't meest tot Godzaligheid zal dringen, het een of het andere; en dat 't best is, kiest dat uit, want dat is dan de waarheid.

Immers, die u verleiden, willen dwalen in een van deze twee dingen:

1. Zij hebben een vals fundament, waarop zij bouwen. Of zij willen u door een vals gevolg bedriegen.

Zij zeggen: *gij moet de predikant niet veel achten of hij wat zegt, wat is daar aan?*

Dat is een vals fundament, want dat is gelogen. Maar gij moet een recht getrouw leraar wel achten en eren om zijns werks wil, en zijn Woord doen; want dat staat vast, dat ze u niet leren, als wat met Gods Woord overeenkomt. Het fundament is goed, maar 't gevolg daaruit is vals, *als ik geen middelen moet aanwenden want Gods Geest moet het in mij werken;* dat is waar, maar de zaak is vals.

2. Aangaande de punten tussen ons en het pausdom moet u niet rusten, eer gij de waarheid zelf verkrijgt. Sommige mensen verwerpen de dwalingen van 't pausdom, en dan nemen zij de tegengestelde waarheid mee niet aan; zodat zij in plaats van bijgelovige papisten, gruwelijke

godloochenaars worden. Dit moet men niet doen, maar de leugen verwerpen en de waarheid aannemen.

3. Gij moet nooit iemands doen stellen tot een regel van uw leven, daartoe is ons geen mens gesteld, ook niet de beste; gelijk gij ziet Matth. 23. Niemand moet men nalopen, mij ook niet; maar in zoverre ik Christus navolg, voor zoveel mag en moet gij mij navolgen. De predikanten doen ook wel wat goeds, waarom wij dan ook niet? Soms is het kwaad, of men neemt hun doen daarvoor op; doet gij maar zo; want wij geven u geen aanstoot, nog andere regel, als Christus en Zijn Woord; want ook Barnabas, als hij Petrus volgen wilde, werd verleid, Gal. 2. De predikanten mogen dan leven zo zij willen, gij moet niet hun, maar Gods Woord volgen.

4. Laten u geen namen bezoedelen, noch van man of vader, van heer of meester, van Paulus of Apollos, alleen de zuivere leer van Christus moet uw regel zijn. Al is men geleerd, gaat daarop niet aan; want de geleerdheid kan u niet Godzalig maken; 't is een vroom Christen die Gode behaaglijk is; laat u door anderen niet verleiden, Christus zou u niet van nut zijn, en een Christennaam niet baten; maar men moet alleen de werken van Gods Geest volgen, die moet u leiden in de waarheid. Men kan waarheid leren, en uit deszelfs woorden een ketterij nemen.

Ik zeg tot u alleen: *men kan niet volmaakt zijn.*

De een denkt: nu, ja, dat is een troostelijke leer, anders was er geen troost voor mij, en daarop leeft men los heen.

De ander denkt: dat is een boze leer, nu moet ik arbeiden. 't Komt dan niet van lezen of geleerdheid, maar 't moet alleen van Gods Geest afkomen. Volgt dan niemands leven na, laat u geen naam verleiden, noch van de geleerdste theologant, hij mag zulk een groten naam hebben als hij wil. Is hij wijs en geleerd, 't is niemendal, dat kan u niet Godzalig maken; maar alleen de Geest des Heeren, die u door een zuivere spiegel van Christus en Zijn Woord, wil doen zien Gods heerlijkheid, en naar dat heilig beeld veranderen, van genade tot heerlijkheid, om eeuwig Jehovah te kennen en te zien van aangezicht tot aangezicht, gelijk Hij is, en zoals zij van Hem gekend zijn; als Hij zeggen zal: *Komt gij, die over weinig bent getrouw geweest, over veel zal Ik u zetten, gaat in, in de vreugde uws Heeren, en beërft een Koninkrijk, dat voor u bereid is, voor eeuwig.*